

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний університет «Одеська юридична академія»

**ЄВРОПЕЙСЬКІ ОРІЄНТИРИ РОЗВИТКУ
УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ
ТА ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ ХХІ СТОЛІТТЯ:
СИНЕРГІЯ НАУКОВИХ, ОСВІТНІХ
ТА ТЕХНОЛОГІЧНИХ РІШЕНЬ**

МАТЕРІАЛИ
Міжнародної науково-практичної
конференції

19 травня 2023 року

У двох томах

Том 1

Видавництво
«Юридика»
2023

УДК 005.332.2(4):316.42(477)"364""20"(062.552)
Є24

Рекомендовано до друку Вченою радою
Національного університету «Одеська юридична академія»
(протокол № 3 від 16.06.2023 р.)

За загальною редакцією **С. В. Ківалова**.

Відповідальний за випуск **М. Р. Аракелян**.
Матеріали видано в авторській редакції.

Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та
Є24 глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх
та технологічних рішень : у 2 т. : матеріали Міжнар. наук.-
практ. конф. (м. Одеса, 19 травня 2023 р.) / за загальною редак-
цією С. В. Ківалова. – Одеса : Видавництво «Юридика», 2023. –
Т. 1. – 790 с.

ISBN 978-617-8263-39-3

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Європейські орієнтири розвитку України в умовах війни та глобальних викликів XXI століття: синергія наукових, освітніх та технологічних рішень». У першому томі збірника містяться наукові напрацювання вчених, практиків, військовослужбовців у теоретичній та емпіричній площині в умовах повномасштабного військового вторгнення у сферах філософських основ, загальної теорії та історичних досліджень держави і права, актуальних проблем світових соціально-політичних процесів, соціології та психології. Висвітлено питання загроз національній безпеці в їхньому конституційному вимірі, у рамках міжнародного та європейського права, трудового права та права соціального забезпечення, земельного, аграрного та екологічного права, пов'язані з функціонуванням економіки та підприємництва в умовах європейського вибору України. Розглянуто проблеми інформатизації та цифровізації суспільства, захисту інформації та кібербезпеки в умовах військового вторгнення, питання методики викладання іноземних мов, теорії та практики перекладу, проблеми лінгвістики та журналістики.

Збірник розраховано на наукових та науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, практичних працівників у сферах юридичної, економічної, соціологічної, політологічної, психологічної, філологічної наук, журналістики та кібербезпеки тощо.

УДК 005.332.2(4):316.42(477)"364""20"(062.552)

ISBN 978-617-8263-37-9 (у 2 т.)
ISBN 978-617-8263-39-3 (т. 1)

© Національний університет
«Одеська юридична академія», 2023

СЕКЦІЯ 14

ПИТАННЯ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ, ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ ПЕРЕКЛАДУ ЯК ЗАСОБУ НАЛАГОДЖЕННЯ КОМУНІКАЦІЇ

Томчаковська Юлія Олегівна Контрастивна лінгвістика: прикладні аспекти	641
Строченко Леся Василівна Англомовний військовий дискурс як об'єкт лінгвістичних досліджень	643
Варешкіна Наталія Володимирівна Принцип комунікативної орієнтації у навчанні читання	645
Дихта Наталя Миколаївна, Явдоцук Анастасія Андріївна Поняття юридичного дискурсу, особливості англомовної терміносистеми та її функціонування	648
Єрмоменко Світлана Василівна Українські суфікси суб'єктивної оцінки в англійському перекладі	651
Томчаковський Олександр Георгійович Англомовна навчальна лексикографія	653
Тупікова Тетяна Валеріївна, Козак Тетяна Борисівна Розвиток семантики дієслів sehen та hören у німецькій мові (діахронічне дослідження)	655
Потенко Людмила Олександрівна Особливості утворення сучасних неологізмів як мовного відображення війни у медіатекстах	658
Фрумкіна Арина Леонівна Практична підготовка викладачів немовних предметів до викладання фахових дисциплін іноземною мовою	661
Швелідзе Лідія Дмитрівна Наукова дискусія в контексті професійного спілкування	665
Alexeyev Mykola, Alexeyeva Liudmyla, Synyova Tetiana Old French in the English language of law: historical background	668
Лесневська Катерина Вікторівна Виклики у викладанні та вивченні сучасної юридичної англійської мови	671
Ковальова Ксенія Олександрівна Понятійні ознаки концепту textile в англійській мові	673

пояснюється відсутністю необхідності передавати надмірну емоційність вихідного тексту в англійському перекладі.

У подальшому продовження вивчення особливостей передачі суфіксів суб'єктивної оцінки в англійській мові можна проводити, залучивши переклади інших творів, виконані іншими майстрами перекладу.

Список використаних джерел:

1. Верба Л. Г. Порівняльна лексикологія англійської та української мов. Вінниця : Нова Книга, 2003. 160 с.
2. Семенюк О. В. Компаративний аналіз засобів та прийомів вираження емоційного забарвлення в українській та англійській мовах. *Гуманітарний Вісник: Зб. наук. праць*. 2001. Вип. 9. С. 289–299.
3. Korunets I. V. Theory and Practice of Translation : підручник. Вінниця : Нова книга, 2000. 452 с.
4. Kukhareno V. A. A Book of Practice in Stylistics. Vinnytsia : Nova Knyga, 2000. 160 p.

Ключові слова: переклад, суфікси суб'єктивної оцінки, описовий переклад, функціональний аналог, опущення, транскрипція.

Key words: translation, subjective evaluation suffixes, descriptive translation, functional analogue, omission, transcription.

ТОМЧАКОВСЬКИЙ ОЛЕКСАНДР ГЕОРГІЙОВИЧ

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри прикладної лінгвістики, кандидат філологічних наук,
доцент*

АНГЛОМОВНА НАВЧАЛЬНА ЛЕКСИКОГРАФІЯ

У сучасному світі, що динамічно розвивається, люди все більше прагнуть міжкультурної та міжмовної комунікації, яка не можлива без використання численних довідкових видань, серед яких незмінною популярністю користуються різноманітні словники. Вони є важливим інформаційним джерелом у різних галузях знань, зокрема і в лінгвістиці (термінологічні, етимологічні, частотні, енциклопедичні словники, словники цитат і власних назв). Вони мають велике практичне значення: словники дають можливість швидко і ефективно орієнтуватися у величезному й складному організмі лексики однієї чи кількох мов, допомагаючи користувачеві не тільки при міжмовній комунікації, але також сприяючи чистоті рідної мови, підтримці норм літературної мови, підвищенню правильності, виразності та точності індивідуального мовлення її носія (двомовні, тлумачні, орфоепічні, орфографічні словники).

Окрема гілка лексикографії, одна з наймолодших, це навчальна лексикографія, адресована не-носіям мови, що вивчають її як іноземну (користувачі живуть за межами країни) або другу мову

(користувачі-іммігранти, що прибули в країну). Під навчальною лексикографією розуміється комплексна лінгвометодична дисципліна, змістом якої є теоретичні та практичні аспекти опису мовних одиниць у словниках у навчальних цілях [3].

Словники, адресовані не носію мови, що живе поза ареалом його поширення, класифікуються в теорії лексикографії як навчальні словники (*learners' dictionaries*). Особливості адресатів, котрим призначені такі словники, диктують як контент, і форму подачі лексикографічного матеріалу. Картина світу, відображена в них, є симбіозом наївної та основ наукової картин світу. Мовний матеріал орієнтований на розширення вокабуляра користувача, а також на певну інкультурацію у світ англomовного етносу.

Історія створення навчальних словників англійської мови починається в середині ХХ ст. Вихід у світ «*Advanced Learner' Dictionary*» у видавництві OUP у 1948 році був рішучим кроком у встановленні нового типу словників. Наступним кроком була публікація «*Longman Dictionary of Contemporary English*» у 1978 році, за якою слідувало створення словника «*Cobuild English Language Dictionary*» (1987), а в 1995 році сімейство навчальних словників англійської мови поповнилося виданням «*Cambridge International Dictionary*» [1].

Фундаментальною властивістю навчальної лексикографії є її антропоцентричний характер, тобто усвідомлена спрямованість на задоволення потреб учнів.

Як основні розділи навчальної лексикографії зазвичай виділяються:

- 1) теорія та практика створення навчальних словників;
- 2) теорія та практика створення лексичних мінімумів;
- 3) теорія та практика створення навчальної лексикостатистики;
- 4) теорія та практика створення навчальних посібників з лексики лексикографічного типу;

5) теорія та практика презентації та семантизації лексики у словнику підручника та в поурочних словниках.

Загальноприйнятою є наступна класифікація навчальних словників:

- 1) за призначенням:

- загальні (для всіх, хто вивчає англійську мову);
- спеціалізовані (для дітей, юнацтва, школярів, студентів, туристів, вчених тощо);

- 2) за внутрішньомовними параметрами:

- словники, організовані за одиницями (рівнями) мови (словники морфем, слів, словосполучень);

- словники, організовані за аспектами мови, а також за функціонально-семантичними категоріями (лексичні, словотвірні, граматичні, функціонально-семантичні);

- словники ономазіологічні та семазіологічні (синтезують та аналізують моделі мови);

- словники елементарної, основної, активної, пасивної або всієї лексики мови;

- словники загальнопоширеної та спеціальної лексики;

- словники нейтральної та стилістично маркованої лексики;

- одномовні;
- двомовні;
- 3) за екстралінгвістичними параметрами:
- навчальні енциклопедії (словники власних імен, приказок, прислів'їв, крилатих виразів, сентенцій тощо) [2].

На сучасному етапі розвитку практичної лексикографії відзначається значний інтерес як видавців, так і користувачів до тлумачних словників, які видаються не в друкованому вигляді, а в електронному. Дослідження саме останнього різновиду навчальних словників видається найбільш перспективним.

Список використаних джерел:

1. Bogaards P. Uses and users of dictionary. *A practical Guide to Lexicography (Terminology and Lexicography: Research and Practice)* / Edited by P. van Sterkenburg. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company, 2003. Vol. 6. P. 26–33.
2. Bowker L. Specialized lexicography and specialized dictionaries. *A practical Guide to Lexicography (Terminology and Lexicography: Research and Practice)* / Edited by P. van Sterkenburg. Amsterdam/Philadelphia : John Benjamins Publishing Company, 2003. Vol. 6. P. 154–164.
3. Svensen B. A Handbook of Lexicography: The Theory and Practice of Dictionary-Making. Cambridge : Cambridge University Press, 2009. 552 p.

Ключові слова: лексикографія, навчальний словник, методика викладання іноземних мов.

Key words: lexicography, learners' dictionary, methodology of foreign language teaching.

ТУШКОВА ТЕТЯНА ВАЛЕРІЙВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри іноземних мов, кандидат філологічних наук, доцент*

КОЗАК ТЕТЯНА БОРИСІВНА

*Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри іноземних мов, кандидат філологічних наук, доцент*

РОЗВИТОК СЕМАНТИКИ ДІЄСЛІВ SEHEN TA HÖREN У НІМЕЦЬКІЙ МОВІ (ДІАХРОНІЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ)

Сприйняття людиною навколишньої дійсності за допомогою органів зору та слуху є одним із значних реалій людського буття. Дієслова цієї групи відображають певні етапи пізнавальної діяльності людини, яка, як відомо, відбувається у формі сприйнятів, відчуттів тощо. Через систему сприйняття людина отримує ту інформацію, яка прямує на обробку до свідомості і на підставі якої людина осмислює дійсність, отримує знання, виробляє думку, планує свої дії.